No. 35 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag, den 10 Februarij.

De BREDASCHE COURANT *verschijnt geregeld zes malen per week en is door het geheele Koningrijk, tegen f 6 het kwartaal*, franco per post *verkrijgbaar. Alle inzendingen van bijdragen (die van belangrijken inhoud zullen steeds met dankbaarheid ontvangen worden) geschieden* franco *aan de uitgevers* BROESE & Comp. *Alle* Advertentien, *op zegel gesteld, worden geplaatst tegen* 20 *cents per regel.*

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den Februarij.

WIJ ZULLEN NIET TE LEUR GESTELD WORDEN.

» Neêrlands Volk en deszelfs Vertegenwoordigers zullen in hunne » verwachting niet worden te leur gesteld, dat de Regering, het » ingeslagen spoor beraden en standvastig volgende, alles wat bin- » nen haar bereik valt zal blijven aanwenden, ter verkrijging eener » uitkomst, waarbij ons goed regt ongeschonden op de nakome- » lingschap zal overgaan, en die te gelijk de vergelding en het » pand zijn zal der menigvuldige opofferingen, door welke de Ne- » derlanders, zoo dikwijls in den nood beproefd, hun nationaal ka- » rakter ook dit maal wederom hebben weten te handhaven."

Met deze woorden besluit Z. E. de Minister van Buitenlandsche Zaken de breedvoerige en belangrijke mededeelingen, op den 1sten dezer maand, in de beide kamers der Staten-Generaal gedaan.

Dit slot, even als de verdere inhoud der voorgemelde mededeelingen, draagt de vernieuwde blijken van de voortdurende standvastigheid onzer Regering, waaraan wij tot nu toe niets dan goeds, te midden van het ons bedreigende kwaad, te danken hadden. Deze stukken bewijzen, dat, zoo Nederlands regering van de eene zijde zich gaarne opofferingen tot het behoud van den algemeenen vrede (zoo als men zulks verkiest te noemen) getroosten wil, zij er echter niet minder prijs op stelt, haar goed regt ongeschonden op de nakomelingschap te kunnen overmaken; en dat regt niet om bloote bedreigingen zal laten varen.

Wij — en wij mogen dit gerustelijk zeggen — het grootste gedeelte der natie met ons heeft die volharding toegejuicht. Deden wij zulks uit *beginsel*; de uitkomsten hebben op die toejuiching mede het zegel gedrukt: daar het onbetwistbaar is, dat juist van het tijdstip, waarop die krachtvolle houding, die standvastigheid door de Hollandsche Regering aangenomen en ontwikkeld is, onze zaak eene gunstigere wending bekomen heeft. Zoo zeer is het waar, dat hij, die, bij een regtmatig gevoel van eigen waarde, de krachten, hem door de Voorzienigheid geschonken, ontwikkelt, zelfs den physiek-sterkeren tot ontzag; en, zoo al niet tot eene gelukte verbiedinge, dan toch tot schoomvalligheid in de uitvoering zijner snoode ontwerpen dwingt.

Thans voeren andersdenkenden de ratificatien van Engeland en Frankrijk aan, als een bewijs der verslimmering onzer zaak. Is deze uitspraak intusschen wel op goede gronden rustende? Niet dat wij beweren willen, dat die ratificatien even vast zouden zijn als de Vorstelijke verklaringen, waarbij het voortdurend bestaan van het Koningrijk der Nederlanden plegtig gewaarborgd werd; of dat wij de al- of niet gevolgeving dier ratificatiën aan het leven der Koninklijke onderteekenaars zouden willen verbinden. Noch het een, noch het ander. Indien het al waar is, dat het gedrag der Londensche conferentie het vertrouwen op het *Koninklijk woord* eenen gevoeligen slag heeft toegebragt, zoude het niet minder dwaas zijn, om in staatkundige onderstellingen juist de waarheid van dat woord tot *grondslag* aan te nemen. En, zoo wij al geloven, dat de dood of val van *Willem* of *Lodewijk Philips* groote veranderingen in Europa kunnen te weeg brengen, geloven wij niet minder dat het revolutionnair beginsel deze Vorsten lang overleven zal; en dit aannemende, zoude men ook in dit opzigt, wellijk kunnen zeggen: *Le Roi ne meurt pas.*

Wij stellen dit alles dan ter zijde; maar vragen: of dan de bewuste ratificatien zoo zeer bevreemd hebben, om juist daarin eene verergering van onzen toestand te zien? Waren zij, na het steeds volgehouden gedrag der beide ratificerende Mogendheden zelfs niet te verwachten? Zijn zij, in het door Hen aangenomen stelsel, wel iets anders dan een natuurlijk gevolg van het gehuldigd beginsel? Of beteekenden de intogt van een fransch leger in België, het afzeilen eener Engelsche vloot naar de Hollandsche kusten dan minder dan de akten van den 24sten November en den 6den December? — Bestaan er, daarentegen, niet meer redenen, om zich te verwonderen over het niet ratificeren der drie overige, dan over de ratificatien der beide genoemde Mogendheden? Ja, kan men zelfs wel eene afdoende reden vinden, waarom de staatkunde der drie nog niet toegetreden Vorsten, zoo spoedig veranderd zoude zijn? Hunne gehechte vroegere houding toche was tot handhaving der regten, die zij zelven eenmaal, ook onherroepelijk, gevestigd hadden.

Er zijn er, die, in alle staatkundige handeling iets geheimzinnigs onderstellende, meenen dat de ratificatien van Engeland en Frankrijk andere en — wat het vreemdst klinkt — ons gunstige bedoelingen bedekken. Voor dezen is de onderving der jongste tijden niet leerzaam geweest. — Hoe Frankrijk, waar alle partijen, hoe verdeeld, hoe onderlingsvijandig, het op een punt: België aan eigen grondgebied te hechten, volkomen eens zijn; dat Frankrijk, het middelpunt der revolutionnaire en jacobijnsche woelingen zoude ons genegen zijn! Mogelijk is het, dat Frankrijk, tot behoud van den algemeenen vrede, eenige tijdelijke concessien doet; maar nimmer zullen de belangen van Nederland daarbij als grondslag worden aangenomen. En Engeland! Raadpleeg de oopartijdige geschiedenis: Zij zal bewijzen van welken aard Albions vriendschap steeds voor het oude Nederland geweest is.

Neen! wij behoeven geene raadsels te zoeken, waar de bedoelingen, door ondubbelzinnige daden, duidelijk genoeg verklaard zijn.

Bij het aannemen der hier kaauw ontwikkelde denkbeelden, kan men de toekomst nog niet zeer donker inzien. Integendeel: het verschiet levert nog zeer veel duisters op. En echter — wij zullen niet te leur gesteld worden in onze verwachting, dat al het mogelijke zal worden in het werk gesteld tot verkrijging eener wenschelijke uitkomst, tot het ongeschonden bewaren van ons goed regt, en tot handhaving van ons nationaal karakter. Deze verzekering namens 's Lands Regering aan de natie gedaan, is aan deze daarom van hooge waarde, omdat zij weet, dat deze verzekering geen ijdele woordenpraal is. De natie kan wederkeerig antwoorden, dat geene opofferingen haar te groot zijn, of zullen zijn, om deze pogingen der regering krachtdadig te ondersteunen; en daar, waar Volk en Vorst zoo door eenen wil bezield, door eenen eendragtelijken band verbonden zijn; vereenigd beiden, in den heiligen kamp, ootmoedig hun oog vestigen op Hem, van wien alleen het lot van Vorsten en Staten afhangt, kan de eindelijke uitkomst; zij moge misschien nog eenigen tijd verschoven blijven, niet dan heilrijk zijn. Maar ook dit laatste is, voor alles noodig! De liberalen van dezen tijd mogen het afkeuren dat men in de staatkunde eene Gods Regering tot grondslag aanneemt, de hoven zulke denkbeelden verheven standaarddragers mogen, bij het hooren of lezen van eene in godsdienstigen zin gestemde redevoering afkeurend bewegen, dat men den kansel in de kamer der vertegenwoordigers overbrengen wil — waarheid blijft het, dat eene Hoogere Magt dan die der wereldsche Potentaten, staten verheft en staten vernedert; en wie dat erkent, moet ook in het vertrouwen op die Magt de hechtste waarborg voor eene betere toekomst bezitten; moet er zich eene eer in stellen, door alle tijden heen te erkennen, dat zijne wijsheid, dat zijne kracht uit God is.

Bij zulk een beginsel kunnen wij, ja geene nog duisterder toekomst bepalen; maar dat kunnen wij verzekeren, dat de hoop op zulk een beginsel gevestigd, nimmer te leur gesteld zal worden. Deze uitspraak grondt zich op de ervaring van alle vorige eeuwen, de tegenwoordige zal haar niet beschamen!

— De minister van financien, ten vervolge op zijne aankondiging van den 2den dezer maand, maakt heden in de *Staats-courant* bekend dat, na het inkomen der verdere berigten omtrent de gedane inschrijving in de negotiatie van 138 millioen dertig-jarende schuld, à 5 percent, volgens de wet van den 6den Januarij jongstleden (*Staatsblad no.* 9), die inschrijvingen bij de stelling op [illegible]

31sten der vorige maand, bevonden zijn te bedragen *twee-en-tachtig millioen honderd vijftien duizend twee honderd guldens*, te weten:

In Noord-Braband voor	. . .	ƒ 1,167,500
— Gelderland voor	. . .	9,802,600
— Noord-Holland voor	. . .	17,243,500
— Zuid-Holland voor	. . .	17,691,300
— Zeeland voor	. . .	2,244,200
— Utrecht voor	. . .	5,120,700
— Friesland voor	. . .	2,762,100
— Overijssel voor	. . .	1,403,100
— Groningen voor	. . .	1,419,400
— Drenthe voor	. . .	185,100
— de stad Maastricht voor	. . .	75,700
Totaal	. .	ƒ 82,115,200

— Heden nacht is alhier het volgend droevig ongeluk gebeurd. In eene herberg bij de zoogenaamde Groote Staffen was twist ontstaan onder eenige artilleristen, zoodat de vrouw des huizes aan de hoofdwacht, om bijstand deed vragen, welke haar door den kommandant der wacht dadelijk werd verleend. De artilleristen wilden den sergeant der patrouille niet gehoorzamen, maar verzetteden zich met geweld, en wel met zoo veel hardnekkigheid, dat de sergeant *Huffnam* der Bredasche schutterij, met inzigt om hen vrees aan te jagen, zijnen medehebbende manschappen hunne geweren deed laden, hetwelk het ongelukkig gevolg was, dat twee der geweren afgingen, waardoor bijna behandig de kanonnier der Haagsche schutterij *Staats*, gedoopt, en een bombardier van het 4de batt. artillerie gevaarlijk gekwetst zijn geworden. De zaak wordt, zoo als van zelf spreekt, door de autoriteiten naauwkeurig onderzocht.

BELGIE.

BRUSSEL, den 8sten Februarij.

Morgen, donderdag, zal er openbare zitting in de kamer der afgevaardigden gehouden worden, tot aanhoring eener ministeriele verklaring, in antwoord op de vragen door de heeren *Gey* en *Pirson* gedaan, aangaande de ontruiming der citadel van Antwerpen, alsmede tot het hooren van het rapport over het budget van den minister van oorlog.

— Vele hoofd-officieren, kommandanten der depôts, zijn op bevel van den minister van oorlog, uit deze betrekking ontslagen om de functie van militie-commissaris op zich te nemen. Deze maatregel vindt bij velen afkeuring, maar beschouwd dien als nadelig voor de openbare dienst, met betrekking de depôts van het leger.

— De toerustingen bij het wapen der artillerie, die sedert eenigen tijd geschorst waren gewerden, zijn thans met vernieuwde kracht in onze arsenalen hervat.

— De heer *de Potter* heeft in het fransch dagblad *La* [illegible] een uitvoerig artikel [illegible] geplaatst, [illegible] door [illegible]

FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den Februarij.

De discussien hebben, in de zitting van de afgevaardigden van heden, geloopen over de herziening der, sedert 1814, verleende pensioenen. De heeren *Salverte* en *Soult* hebben gesproken. Bij het afgaan van den post, ten vijf ure, was er nog niets beslist.

— In *le Dauphinois*, een dagblad, dat te Grenoble word uitgegeven, is, onder dagteekening van den 1sten Februarij, het volgende te lezen:

» De heer *Maurice Duval*, de nieuwe prefekt van het departement de l'Isère, is heden ten vier ure alhier aangekomen en aan het hotel der prefektuur afgestapt. Tegen zes ure des avonds, bevonden zich aldaar sterke detachementen der linie-troepen, welke op het plein Saint-André post gevat hadden, het gebruik van al de toegangen tot dat plein en tot de prefektuur. De wijk was geheel afgesloten en men kon zelfs in den schouwburg niet komen. Als oorzaak van dit onbegrijpelijk in staat van beleg stellen, wordt opgegeven, het verspreiden van een gerucht, dat het volk in den tijd, om den nieuwen prefekt voor zijn huis op een straatgerucht te onthalen. Eenige lieden hadden den prefekt, dadelijk na zijne komst in deze volksbaat willen doen deelen, welke hem zelven treft; dat is [illegible] de eenige redelijke uitlegging, welke aan het vreemd voorval, dat bij deze medegedeeld wordt, gegeven kan worden."

— Het dagblad *le Temps* zegt: De door de kamer der gedeputeerden benoemde commissie, voor het onderzoeken der, door de kamer der pairs, voorgestelde amendementen op het ontwerp aan wet, betrekkelijk de verbanning van *Karel X* en diens familie, hegreepe die van *Napoleon*, heeft haren arbeid, na lange en levendige beraadslagingen, ten einde gebragt.

In het eerst ontwerp had de kamer der gedeputeerden de volgende uitdrukking vastgesteld: De *ex-koning Karel X*, zijne afstammelingen, de mannelijke en vrouwelijke echtgenooten dezer afstammelingen zijn *ten eeuwigen dage* van het fransch grondgebied *verbannen*. De kamer der pairs heeft de uitdrukking *ex-koning* geschrapt, en de woorden: *verbannen ten eeuwigen dage*, doen vervangen door: *ontzegging* van het fransch grondgebied.

» De commissie, bij meerderheid van *vijf* stemmen tegen vier uitspraak doende, heeft besloten aan de kamer der gedeputeerden een middenterm, die, niemand voldoen kan, voor te slaan. De wet zou, in plaats van de woorden *ex-koning*, houden: *Karel X, door de acte van 7 augustus* 1830, *vervallen van den troon*, en *eeuwigdurende ontzegging* voor *verbanning ten eeuwigen dage* in de plaats gesteld worden.

» Eene derde en laatste wijziging, eindelijk, is deze: de kamer der pairs had de familie van *Napoleon* vóór die van *Karel X* genoemd; maar de commissie dringt er op aan, dat de tijd-order omgekeerd en *Karel X* alzoo het eerste genoemd worde.

— Uit Nantes schrijft men van den 1sten februarij: »Dom *Pedro* is gisteren middag ten twee ure, op de stoomboot *The Superb* naar Belle-Isle vertrokken. De stoomboot *Duc of Wellington* had den vorigen dag de reede verlaten.

» Men heeft opgemerkt, dat dom *Pedro*, zijne ministers en al de aan zijn persoon verbonden personen, gedurende hun verblijf te Nantes, onvermoeid zich aan den arbeid hebben overgegeven.

» Onder de leden, die dom *Pedro* op zijne expeditie zullen vergezellen, worden [illegible] de *Sousa*, *Paiwella* en *Fonseca*, de graven *de Villa Real*, *Lumiares*, *Barca*, de generaals *Azeredo*, *Vasconcellos*, *Larva*, de heeren *Monzenho*, *Xavier Auffdiener*, *Freire*, allen voormalige ministers of hooge ambtenaren, de baron *Renduffe*, de kolonel *Mascarenhas* en andere aanzienlijke officieren.

— Uit eene officiele opgave blijkt, dat de, door den brand te Brest, veroorzaakte schade niet zoo aanmerkelijk geweest is, als gemeld was: 5911 snaphanen, 873 musketten, 5128 pistolen, 8617 sabels en 459 spanjoletten, enz. enz. zijn er verbrand; deze schade, gevoegd bij die van de gebouwen en meubelen, worden te zamen op 777,250 francs geschat. De juiste oorzaak van den brand is onbekend; maar zekere omstandigheden veroorloven niet te twijfelen, of kwaadwilligheid had er deel aan. Deze brand heeft niet weinig onrust in het Bagno veroorzaakt; eenige boeven zochten van de gelegenheid gebruik te maken, om te ontkomen; een hunner is het gelukt, drie dagen lang zich aan alle nasporingen te onttrekken.

— Een onzer bladen zegt:

De toestand van de Vendee is niet zoo verdoemende als die der overige departementen. Van tijd tot tijd vertoonen zich [illegible] benden chouans en de partij der Carlisten verspreidt van tijd tot tijd oproerige proclamatiën. Het gouvernement heeft echter [illegible] aan de hand en men hoopt welda de onlusten te [illegible] [illegible] [illegible]

soli Soldaten,

Welke ook de weerstrijdige of vereenigerstelde oorzaken geweest mogen zijn, die u tot de droevige gebeurtenissen van gisteren avond hebben aangezet, zoo kan ik echter niet nalaten, u mijn leedwezen deswege te betuigen, zulks des te meer, daar ik voornemens was, heden den lof toe te brengen, welken uw schoon gedrag, op den 20sten gehouden, verdiend had. Soldaten! krijgstucht, gehoorzaamheid aan uwe chefs en uw vriendschappelijk gedrag jegens uwe medeburgers; ziedaar hetgeen wij u gelasten en dat alleen den goeden uitslag onzer onderneming verzekeren kan. Maakt mijne verwachting niet te schande, bezoedelt den goeden naam, dien gij verworven hebt, niet; dat krijgstucht altoos met uwen moed gepaard ga.

Het tweede stuk is eene notificatie van den kardinaal *Albani*, welke hij afgekondigd heeft op den 22sten, terstond na zijne aankomst te Cesena en is van den volgenden inhoud:

» Het vreedzaam onthaal, door de stad Forli, de pausselijke troepen aangedaan, heeft mij met vreugde vervuld. Naauwlijks was de blijde mare daarvan tot mij gekomen, of ik begaf mij in persoon naar die stad, maar mijne aankomst werd vooraf gegaan door daden, die mijn hart met bitterheid en smart hebben vervuld. De openbare rust is gestoord geworden door een dier toevallen, welke onmogelijk te voorzien of te verhoeden zijn. Een snaphaanschoot, waarvan tot dusverre de oorzaak onbekend is, maar dat geenszins aan eenige kwaadwilligheid wordt toegeschreven, door de troepen als eene vijandelijke daad, en als eenen aanval op hen beschouwd zijnde, heeft tot het lossen van eenige schoten van den kant der troepen gelegenheid gegeven. Eenige lieden, militairen of burgers, die nog niet bekend zijn, zijn daarvan de slagtoffers geworden. Dewijl het van belang is, dat deze ongelukkige gebeurtenis uit het ware oogpunt bekend worde, opdat zij tot geene ongelukkige gevolgtrekkingen aanleiding moge geven, zoo maken wij haar publiek, gelijk zij voorgevallen is, en kondigen tevens aan, dat de gestrengste bevelen uitgevaardigd en de krachtdadigste maatregelen genomen zijn, opdat dergelijke voorvallen niet weder zouden gebeuren. Wij twijfelen geenszins of alle kringzinnen dezer stad zullen aan mijne goede oogmerken voor het algemeen en bijzonder welzijn beantwoorden. In het vervolg zal de handhaving der rust alleen mijn leedwezen over het gisteren avond gebeurde kunnen verminderen.

(get.) Josaph, *Kardinaal* Albani.

De fondsen stonden gister beurs van heden (6) als volgt: de 5 pCt. 96,10; de 3 pCt. 65,30; de Nederlandsche 75,75; de spaansche perpetuelen 52¼; de roomsche geldleening 74 à 74¼; de belgische idem 73¾ à ¼.

ENGELAND.

LONDEN, den 4den Februarij.

Gisteren gaf lord *Palmerston*, in antwoord op de door den heer *Hume* in het huis der gemeenten gedane vragen, om inlichtingen betrekkelijk het niet ratificeren van het tractaat door Rusland, Oostenrijk en Pruissen, genantwoord, dat hij sterke hoop had, dat de bekrachtigingen deser dese oogenblikken weldra komen zullen; het was, volgens hem, de verdrageloosheid dezer hoven, die de gelijktijdige aankomst hunner ratificatie verhinderd had; dienvolgens was thans die van het naasthijzende hof, dan ook het eerst wachtende.

De *Courier* merkt, op zijne aanmerkingen op dezedoor lord *Palmerston* gedane verklaring, aan, dat dezelve, voorzeker reden moet gehad hebben, om zoo veel vertrouwen in deze zijne verklaring te willen doen stellen; maar vervolgt gezegde blad, wij zijn niet vergeten, dat hij evenveel vertrouwen betoonde in de aankomst der ratificatien tegen den 15 januarij, en daarna tegen den 31sten. Men mag het er voor houden, dat zijne jongste hoop even weinig als de vorige gegrond is. Wij voor ons, zegt de *Courier* er bij, gelooven, dat alles in der minne geschikt, maar dat het tractaat nimmer bekrachtigd zal worden, zonder die wijzigingen te ondergaan, welke de voorzigtigheid aanraadt aan te nemen.

Eene der voordeeligste bepalingen van de hervormings-bill is gisteren in het huis der gemeenten, bij meerderheid van stemmen, doorgegaan.

De 3 pCt. geconsolideerden stonden heden op 82¼ genoteerd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, den 30den Januarij.

Gisteren is de post van Konstantinopel van den 10den alhier aangekomen. De door denzelven aangebragte brieven bevestigen grootendeels, wat reeds langs anderen weegen bekend en vroeger medegedeeld geworden is, namelijk het verraad van het bombardement van Scutari, en de storm op Saint-Jean-d'Acre en den 9den dezer, welke, gelijk bekend is, met den terugtogt der Egyptenaren is geëindigd. Bij het vertrek van den post van Konstantinopel, zelde men, zonderling genoeg, in weerwil van opgemelde stellige inlichting, dat de vesting door *Ibrahim* ingenomen zou zijn. De oorlogstoebereidselen te land en ter zee, worden intusschen voortgezet.

Sir *Stratford Canning* wordt iederen dag te Konstantinopel verwacht.

De *Ottomannische Moniteur* zal in het vervolg ook in de griekssche en armenische talen verschijnen.

Heden vernemen wij, dat de pauselijke regering den wensch, om militairen bijstand werkelijk aan de onze te kennen heeft gegeven, en dat dienvolgens eene divisie onzer mobiele armee indedaad de grenzen overgetrokken is. De waarschijnlijk goede gevolgen van dergelijken maatregel zijn niet te miskennen, in zooverre daardoor een einde aan het reeds begonnen bloedvergieten gemaakt en de bevolking der legatien van de nutteloosheid eens verderen tegenstands overtuigd worden zal.

SPANJE.

MADRID, den 27sten Jannarij.

Ons kabinet heeft aan de hoven van Londen en Parijs, officieel de verzekering hernieuwd, dat onze troepen, bij het doen eens aanvals van dom *Pedro* tegen Portugal, tot bijstand van dom *Miguel* zullen oprukken, zonder verder eenigzins op de vertogen van de heeren *Périer* en *Grey* te letten; want zoowel pligt als belang hopen onzen koning, om zijnen bondgenoot niet te verlaten.

Onlangs zijn er vele troepen langs deze stad gepasseerd, die zich naar de grenzen van Portugal begeven.

IETS OVER HET OPENBAAR ONDERWIJS IN BELGIE.

(*Tweede vervolg en slot.*)

De heer *Serpn* vervolgt aldus (zie ons no. 32). » Goede lieden, zich leerlingen van *Montalembert c. s.* noemende, maken ons de volgende opmerkenswaardige tegenwerping: » » Is het niet onverdraagzaam dat de armen, die geen *cent* van zich zelven hebben, genoodzaakt zullen worden, de kostvrije school van het gouvernement te bezoeken, en bijgevolg niet vrij zullen zijn?" " Wij zijn te beleerd, om onze tegenpartij te zeggen, dat zij als een onnoozele redeneert. Ook, naar waarheid spreekende, weten wij niet, wat men onder de school van het bewind of van het gouvernement verstaat, en wij vragen, welke school het aan den armen, die geen cent voor zich hebben, vrij staan zal te bezoeken, te ontvangen? En na alles wel overwogen te hebben, waarom dan bij den behoeftigen dien afkeer van het bezoeken der openbare scholen te veronderstellen, zal men daar dan iets onderwijzen

Ingeweens heeft men gevraagd, of het regt was, dat de schatkist de penningen van *zekere schatpligtigen* aan schoolmeesters, die zij niet wenschen of niet verkiezen, betaalt. Waarom niet? Behalen de staat niet insgelijks van de penningen dier schatpligtigen, welke noch in de mis gaan, noch preek hooren, het traktement van den minister van eeredienst? Vinden onze ondervragers dit niet de geregtigheid stuitende?

» Maar het grootste bewijs, hetwelk men ons tegenvoert, zijn de groote uitgaven ten koste van het algemeen, welke de vaststelling van een zoo groot getal leermeesters-plaatsen zou teweegbrengen. Eene onmogelijkheid om hierin te voorzien. Laat ons dan zien, tot welk eene hoogte deze zouden loopen. Er zijn in het geheele koningrijk 2510 gemeenten. Veronderstellende op eene school voor iedere gemeente, en door elkander ƒ 200 voor elken leermeester of school, dan bekomt men voor deze uitgaven, de totale som van ƒ 502,000. Is deze uitgave dan *zoo* groot, dat men ze niet roepen moet, vooral wanneer het eene instelling betreft, welke even zoo noodzakelijk is als het brood, waarmede de arme maag zich voedt? Wij vragen het aan hen, die zoo veel posten te gelijk op zich genomen of onder hunne bloedverwanten verdeeld hebben, aan hen, die zulke groote bezoldigingen, zulke zware pensioenen enz., welke zoo ligtvaardig zijn toegestaan geworden, van den staat ontvangen? Doch het aantal scholen zal niet tot de 2510 beloopen, daar vele plaatselijke omstandigheden slechts de oprigting van eene school voor twee gemeenten veroorloven. Nog meer; er bestaan gemeenten, die aanzienlijke goederen bezitten, welker inkomsten onder het Fransch-keizerlijke gouvernement ten voordeele der schatkist bezwaard werden. Deze ligtingen, wij bekennen het, zeer drukkend, wij willen dezelve ook niet doen herleven. Maar konde men geen gematigder ligtingen of bezwarungen dezer inkomsten daarstellen, en de hulp dier bedeelde gemeenten, tot stijving der schatkist, in dezen inroepen? Welk onregt kan er in gevonden worden, dat goederen uit de doode hand, waarvan het eigendom op geene bepaalde Christen, die nimmer in den handel komen, die nimmer regten tot overgang of verandering van bezitters betalen, door middel eener juistere gelijkstelling worden gedrongen tot het doen van gelijkelijke bijdragen, bestemd ten nutte van het algemeen, en waarvan bijgevolg deze gemeenten zelven voordeel zouden trekken.

» Eindelijk, zijne heeren! zijn er personen, die het zich niet begrijpelijk kunnen of willen maken, wanneer wij voorstellen, het openbaar lager onderwijs geheel kostvrij te maken, en die, even zoo als dit in Frankrijk plaats heeft, hetzelve alleen kostvrij voor den behoeftigen verlangen. In dit opzigt hebben wij eene voor-

stel ook rijpelijk overwogen en bevonden, dat er in België, voornaamelijk in de provincien Luik, Namen en Luxemburg, vele gemeenten zijn, waarin men geen één welgesteld huisgezin aantreft, dat nergens de kinderen der rijken de kleine scholen bezoeken, en dat bijna overal de armen talrijk zijn, en de massa der bevolking uitmaken. Wij weten daarenboven, dat in de meeste dorpen eenig schoolgeld gevorderd wordt en dit aan de ouders den lust beneemt, hunne kinderen te doen onderwijzen, welke lust buitendien reeds niet zeer groote, zoodat tot het doen bloeijen van het onderwijs, ons het geschikst voorkomt, niets te verderen van hen die hetzelve ontvangen moeten.

» Hier zijn dan nu in weinige woorden, de beweegredenen geschetst, welke wij hebben willen doen gelden ten voordeele van art. 1 van ons voorstel. Wij zullen slechts ligtelijk over art. 2 heenstappen, welker bepalingen zich van zelven verklaren. Het is natuurlijk dat de wet derzelver grondslagen, de takken en de inrigting van het onderwijs, op kosten der natie gegeven, regelt. Het is noodzakelijk, dat *zij, op denzelfden voet, de wijze van de examens der onderwijzers, en de bijzondere bepalingen tot hunne aanneming voorschrijft; want de maatschappij moet in hunne zeden en bekwaamheden eenen waarborg vinden voor het naauwkeurig nakomen huimer pligten, en dat zij geene slechte voorbeelden aan de hun toebetrouwde jeugd zullen geven.*

» Eene bijzonderheid, der mededeeling waardig, is, dat men ons, bij gelegenheid van ons gedaan voorstel, van onverdraagzaamheid en van ministeriele gezindheid beschuldigd heeft. Hoe dikmaals wij ook ons voorstel herlezen, kunnen wij in hetzelve de beweegredenen tot deze beschuldiging niet vinden. God geve, dat zij, die ons dit ten laste leggen, nimmer onverdraagzamer worden dan wij, die geen menschen verdoemen, die elke Godsdienst eerbiedigen en die de menschen niet naar hunne denkwijze, maar naar hunne daden beoordeelen. God gave dat onze ministeriele gezindheid vele navolgers vinde! want wij vleijen er ons meede nimmer het bewind te bevroeken; wij vragen aan hetzelve geen posten, geen gunsten, noch voor ons, noch voor de onzen; en wij zullen ten allen tijde gereed zijn, datzelfde bewind te bestrijden, zoodra het van den constitutionelen weg afgaat.

» Ten slotte hebben wij, mijne heeren, dat gij ons voorstel in overweging zult nemen.«

Zaterdag was dus eene in alle opzigten merkwaardige redevoering. De ontwikkeling van het voorstel der heeren *Seron en de Robaulx*, de *Mingrats*, de *Dubois Barrois*, de *Lafayettes* van België (wel te verstaan in miniatuur), is het schoonste pleidooi ten voordeele der zaak onzes geliefden Koenings. De hevigste liberalen in België zullen niet de kracht hunner overreding aan het licht kunnen brengen van datgene, wat de verwoestende hand der omwenteling heeft doen verdwijnen (vid. de onderscheidene zinsneden). Slechts negentien jaar geduld, en men zal meer mogen, naar huwelijksovereenkomsten spreken, tot het aanbieden eens vertoogs aan *Graaf*, die ter regtvaardiging van al zijne handelingen den voorgrond stelt, [illegible] den Koning, dan de bezaagde muisgaten van het Hollandsche gouvernement te vullen is. Intusschen hebben wij van deze medegedeelde redevoering acte genomen, wanneer mogelijk zijn die wapens, die men bij ons te lande, in het vervolg, mogt wel eens met vrucht zal kunnen aanwenden. Voor het tegenwoordige is het ons genoeg, België heeft de ware vrijheid, die het genoot, verbannen, om zich zelven ondragelijke kluisters op te leggen. *Revue de libertés.*

Koersblad der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG 8 *Februarij* 1832.

Nederlandsche, Werkelijke schuld, 2½ pct.		f 39¼	à 39⅜	39⅜
Idem, Uitgestelde schuld				
Idem, Kapsbrieven		15⅝	à 15⅝	15⅝
Idem, Amortisatie Syndicaat, 4 pct.		67½	à 67¾	67⅝
Idem, Idem, 3½ pct.		53	à 53¼	53¼
Oude Loten, 1830, à 5 pct.		80¼	à 80¾	80½
Vrije geld. 123 à 6 pct.		91¼	à 92	91½
Obligatie-briefjes, 6 pct.		90	à 96¾	96⅜
Idem Maatschappij, 4½ pct.		—		—
Fransche, inscript. Grooten, 3 pct.		66¼	à 66⅝	66⅜
Russische, Bij *Hope en Comp.* 5 pct.		87½	à 88½	88
Idem, Bij dezelfde 5 pct.		89¼	à 90¼	90
Spaansche, Certific. Amst., 5 pct.		47	à 47½	47⅜
Idem, Dezelfde 3 pct.		30¼	à 30½	30⅜
Portugesche, Uitgestelde schuld.		63	à 63½	63⅜

AMORTISATIE SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.

Kantoor Ressort.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

Zevenbergen.

VERPACHTING

Van ZAL. Mr. [illegible] VISSCHERIJEN, behoorende tot het Domein in het district *Zevenbergen*, gelegen in de Provincie Noord-Brabant, onder de gemeenten *Made* en *Drimmelen*, bij de Agentschappen van *Made* en *Drimmelen*, in het district *Zevenbergen*.

daartoe behoorlijk geautoriseerd, ten overstaan van den Heere Burgemeester der gemeente *Made*, en *Drimmelen*, in het openbaar aan de meest- en genoegbiedenden, op *Dingsdag den 21sten Februarij* 1832, des voormiddags om Elf ure, ten Huize en Herberge van de Wedutwe A. VAN DRIMMELEN, in het Schippershuis te *Drimmelen*, voor den termijn van Een, Twee of Drie jaren, ingaande met den Visschtijd van dezen dato 1832, Verpachten:

1e Partij. De BOVEN-STEKEN onder den naam van *Put* en *Vogelaar*, *Lajnoorden* en *Zuidenklip*.

2e —— —— *Noordenklip*, *Loopgaauw* en *Joppegaatje*.

3e —— —— *Kleine Klinje* en *Gansen-Weide*.

4e —— —— *het Gaatje van de Kooi*, *van de Bloemplaat*, *den Brat*, *den Noorden Banket* en *Kruiwagen*.

5e —— De BENEDEN-STEKEN onder den naam van *de Benedendraad*, *het Steekje* en *den Hoek*.

6e —— De BOVEN- en BENEDEN-STEKEN onder den naam van *Ravendpol*, *Lukwallegaatje*, *den Hil* en *Zuiden Banket*.

Wordende de deze laatste partij tevens Verpacht de VISSCHERIJ-GERECHTIGHEID in het *Steurgat* onder *Werkendam*, zoodanig als dezelve tot heden door den Heer Agent te *'s Bosch* is Verpacht, te weten:

1°. Het Prik- en Steekwater van Kijfkillen, genaamd *Klein Jans Killen*; 2°. genaamd *Kruis- en Draankillen* of *Bevert*; 3°. de *Bruine* en *Nieuwe Killen* of *Steurgat*; 4°. de Oppersteek van het Veld, genaamd *Keizersteek*.

De Kondition van Verpachting kunnen van heden af, dagelijks (excepl des Zondags) ten Kantore van ondergemelden Agent gelezen worden, bij wien ook nadere Informatien te bekomen zijn.

Zevenbergen, den 21sten Januarij 1832.

De Agent voornoemd,
GROENEVELDT.

* * * Op aanstaanden Vrijdag, den 10den Februarij, zal er in de Zaal van den Schouwburg alhier, door F. G. F. HANSSEN en diens Gezelschap gegeven worden een

VOCAAL CONCERT,

waarvan de aanvang des avonds ten zes uren is bepaald.

* * Een PAKET, inhoudende TWEE BOEKEN en eenige PAPIEREN (voor den vinder van geene waarde), is den 13den en 14den Januarij jl. te zoek geraakt; die hetzelve te regt brengt in het Logement *de Kroon* alhier, zal eene goede belooning bekomen.

Breda 6 *Februarij* 1832.

* * Men verlangt tegen Mei eene BEHOORLIJKE BURGERWAMEWERKSMEID, van de beste getuigenissen voorzien, adres bij

* * Het Kantoor van ADVERTENTIEN is gevestigd

* CERING voor de Officieren der Nationale Militie, voor de Provincien Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Braband, gevestigd te *Goes*, advenieren, dat bij hen bij voortduring verkrijgbaar en genoegzaam voorhanden zijn:

PLAATSVERVANGERS voor de Schutterijen, alsmede voor de Nationale Militie, tegen zeer billijke en solide voorwaarden, betaalbaar in echt contant, in vier termijnen, of den verkiezende na de eervolle dienst van den Plaatsvervanger; ook kunnen de Gemeentebesturen doorcureren, voor echte onbepaalde som, hetzij de trekkende nommers *al* of *met* dienstpligtig moeten zijn.

Ouders of Voogden, die hunne Kinderen of Pupillen in tijds wenschen geassureerd, of spoedig door een Plaatsvervanger vervangen te zien, gelieven zich te vervoegen te *Goes*; te *Rotterdam*, bij VAN DER BURG, op de Vlaamarkt; te *'s Hertogenbosch* in den *Beerboom*, bij de Heer DOETERS; en te *Breda* in de *Zwaan*, bij den Heer VERHOEVEN.

* * Bij de Boekhandelaren M. WESTERMAN en Zoon te Utrecht ligt ter perse:

I. Bijbelsche Gedichtjes voor de Jeugd, met platen.
II. Gezangen voor Weezen.
III. WILLEM de Derde, Koning van Engeland, Treurspel.

Ook is bij hen uitgegeven:

I. Lied voor Leidsche Studenten, door den Dichter H. TOLLENS Cz.
II. Aan de Volken. Lierzang door M. WESTERMAN.
III. MIKADO, Japan voorgesteld in Schetsen, met platen en gekleurd titelvignet.
IV. BLANCHARD, Ouderliefde en Menschlievendheid, met platen.

* * Bij BROESE & COMP. te *Breda* is verkrijgbaar:

* JAARBOEKJE voor het koningrijk der Nederlanden, uitgegeven op last van Z. M. den Koning der Nederlanden. . . . . f 0,90

Met het meeste succes debiteren bovengemelden:

HANDBOEK der Algemeene Geschiedenis, door G. DORN SEIFFEN. 1ste deel (Oudemorgenlandsche volkeren). 2de deel (Grieken). 3de deel (Romeinen). 4de deel [illegible]